

Oikeusministeriö
Lausuntopalvelu.fi

VN/27065/2023

KAUPAN LIITON LAUSUNTO EHDOTUKSESTA POLIISIN TIETOJENVAITOA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISESTA

Kaupan liitolta ei ole pyydetty lausuntoa, mutta haluamme lausua asiassa, koska ehdotuksessa on muutoksia, joilla olisi merkittävä vaikutus jäsenyrityksiimme. Kaupan alan yrityksiin kohdistuu rikoksia päivittäin – näpistyksiä, varkauksia, ryöstöjä ja erilaisia petosrikoksia, joista koituu merkittävää haittaa ja menetyksiä.

Yritysten kärsimien vahinkojen ja rahamääräisen tappion lisäksi, joka selvityksemme perusteella on miljardi euroa vuodessa, koituu varastelusta tässä mitassa myös valtiolle tulo- ja arvonlisämenetyksiä noin kahdensadan miljoonan euron verran vuositasolla. Kauppaan kohdistuneet rikosten määrä on ollut selvästi kasvava jo useita vuosia eikä käännettä parempaan ei ole näköpiirissä.

Rikosten ennalta ehkäisemisen keinojen kehittäminen on erittäin tervetullutta, ja siinä tiedonvaihdon parantaminen on tärkeässä roolissa. Paitsi viranomaisten välisessä tiedonkulussa myös tiedonvaihdossa viranomaisilta yrityksille on selvästi kehitettävää.

Viranomaisen oma-aloitteisesta tietojen luovuttamisesta yksityisille tahoille

Ehdotetulla muutoksella pyritään tehostamaan rikosten ennalta ehkäisemistä. Erityisesti suunnitelmalliseen, toistuvaan ja ammattimaiseen kauppaan kohdistuvaan rikollisuuteen voidaan puuttua huomattavasti paremmin ja ennalta ehkäistä rikoksia ja niistä syntyviä vahinkoja, jos molempiin suuntiin toimiva nopeastikin tapahtuva tiedonvaihto olisi mahdollista yksittäistapauksissakin, kuten esimerkiksi ammattimaisesti tai suunnitelmallisesti tai toistuvasti toteutettavissa myymälävarkauksissa. Katsomme, että tällainen ”muu yksityisen edun suojeleminen” on kokonaisuutena tärkeä ja merkittävä, kun sarja- ja uusintarikolliset saataisiin kiinni tai teot estettyä, eivätkä epäillyt tekijät esimerkiksi ehtisi poistua maasta.

Käytännön tilanteissa on alalla konkreettisesti nähty, että kauppa voisi merkittävästi paremmin varautua ja ennalta ehkäistä rikoksien toteutumista, jos liikkeellä olevista ammatti- ja sarjavarkaista olisi tietoa saatavilla viranomaisilta. Toistuvasti rikoksia tekevät ja ammattimaiset rikolliset aiheuttavat suurinta vahinkoa kaupan toimijoille. Tällaiset henkilöt aiheuttavat yleensä myös pelkoa ja ahdistusta kaupan henkilöstössä ja muuta vahinkoa kaupan tiloissa.

Toivomme, että lopullinen lakimuutos mahdollistaa tiedon antamisen toistuvasti omaisuusrikoksista epäilystä henkilöstä, vaikka yksittäisenä teko ei täyttäisi huomattavan omaisuusvahingon kriteereitä ja lainkohta on ilmaisultaan tältä osin selkeä.

Kunnioittavasti

Kaupan liitto ry

Kari Luoto
toimitusjohtaja